

2024.05.29.

A Guru

Egyszer szerencsém volt találkozni egy szent emberrel. Első ránézésre egyáltalán nem tűnt annak, és a találkozásunk körülményei is igen szokatlanul alakultak, de kétségtelenül Ő volt a legkülönösebb alak, akivel valaha összehozott a sors.

Epp visszafelé tartottam a civilizációba egy többhetes hegyi terepgyakorlatról, midőn néhány kilométerrel a Himalája lábánál fekvő Khatima városkája előtt rossz irányba kanyarodtam és szégyenszemre eltévedtem. Keskeny, kanyargós erdei úton próbáltam egyszerre vezetni és térképet olvasni, ami tekintettel a rozoga terepjáróban uralkodó huzatra, nem bizonyult egyszerű feladatnak, amikor valami furcsa hangra lettem figyelmes. Rövidesen az út melletti tisztáson egy rémisztő jelenetet pillantottam meg: két szegényes ruházatú ember egy földön fekvő harmadikat rugdosott. Az egyik támadó kezében, mint lassított felvételen a hóhér bárdját, emelkedni láttam egy sáros kapát.

Ösztönösen cselekedtem: satuféket nyomtam, és mielőtt még az autó teljesen megállt volna, ugyanazzal a lendülettel kipattantam belőle és felemelt kezekkel a támadók felé vettem magam:

– Álljatok meg, átkozott bolondok! Mit csináltok? Megvesztetek? Hátra! Hátra! – kiabáltam angolul, de az arcokról láttam, hogy egy mukkot sem értenek ordítózásomból: a kapa még mindig a levegőben függött, a támadók pedig nem tágitottak.

Hirtelen színrelépésemet követően a helyzet csak annyiban változott, hogy haragjuk most már nem csak a földön fekvőre irányult, hanem rám is. Ránézésre helybeli földművesek lehetek, de fajtájukra egyáltalán nem volt jellemző az agresszivitás. Mit művelhetett ez a földön fekvő szerencsétlen flótás, amivel a békés, jámbor buddhistákból gyilkos indulatot provokált ki?

Óvatosan közelebb léptem, és megpróbáltam nyugodt hangon beszélni:

– Hagyjátok őt, ne bántsátok! – mutattam a fekvő alak felé. – Menjetek, barátaim, menjetek el! Ne terheljétek a lelkiismereteket egy ember megölésével. Nem éri meg, higgyétek el! Ő is csak egy emberi lény, bármit is tett, nem érdemel olyan csúf véget, hogy kapával üssék agyon az árokparton, mint egy veszett kutyát! Nyugalom, barátaim, nyugalom!

Szavaimnak (vagy inkább higgadt hangomnak és visszafogott gesztikulációmnak) kezdett megmutatkozni a hatása: a düh grimaszai csöppet megenyhültek, a tekintetekben a gyilkos indulat mögött értelem csillant, a kapa megremegett és leereszkedett. Kihhasználva a kedvező pillanatot, benyúltam a zsebembe és két ötvendolláros bankót halásztam ki a tárcámból. Arra gondoltam, ha esetleg ellopott valamit ez a földön fekvő szerencsétlen a két földművestől, akkor némi pénzzel tudom leggyorsabban oldani a feszültséget és kiengesztelni a támadókat. Pajzsként magam előtt tartva a bankókat, apró léptekkel az áldozat és a támadói közé sasszéztam. A két paraszt egyike fintorgott a bankjegyek láttán és valamit indulatosan vartyogott, a másik némi tétovázást követően kikapta kezemből a pénzt, megfordult, és kapáját a vállára téve peckesen elsietett. A másik fickó egy darabig még ácsorgott, aztán megkerülve engem még rúgott egy hatalmasat a földön fekvő csontsovány ember veséjébe, és, mint aki jól végezte dolgát, a társa után eredt.

Amikor a két alak legalább húszméternyire eltávolodott tőlünk, megkönnyebbült reszketeg sóhaj hagyta el a mellkasomat, észre sem vettem, de egészen eddig a pillanatig visszatartottam a lélegzetemet. A feszültség lassan távozott ereimből, a szívverésem lassulni kezdett és megint kezdtem normálisan érzékelni magam körül a világot. Egy ideig még annyira remegett a kezem, hogy alig tudtam visszadugni a tárcát a farzsebembe, de

fokozatosan elmúlt az is. Amikor a kapás alakok már százméternyire járhattak, valami neszt hallottam a hátam mögül, és megfordulva szembe találtam magam a megvert emberrel.

Az élém toppant muki még indiai mércével nézve is igazán meghökkentő látványt nyújtott, leginkább valamiféle zarándokra vagy remetére hasonlított. Az ember errefelé lépten-nyomon találkozott ilyenforma alakokkal, a vidéken nyüzsögtek az aszkéták, önjelölt guruk, bölcselkedő koldusok, jógamesterek, és egyéb vallási kisiparosok.

Teljes ruházatát egy rettenetesen mocskos és optikailag is igen bűdös ágyékkötő alkotta, testét imitt-amott friss és régebbi horzsolások, kékfoltok, na meg a legkülönbébb tetoválások díszítették, ráadásul a körmei legalább egy éve nem láttak ollót. A képet a férfi torzonborz, összecsapzott, szennyes-szürke szakálla és tekintélyes hajkoronája tette teljessé. A spród szakáll dróthálójában apró szemét, fűszálak és kóbor rizsszemek raboskodtak, és még egy apró csirkecsontot is látni véltem a mélyebb rétegekben. Nepáli csöves, vazze!

De mikor találkozott a tekintetünk, az illető külseje azonnal elvesztette minden jelentőségét. A fekete szemek országában egy ilyen ragyogóan kék szempár önmagában is figyelemfelkeltő jelenség lenne, de nem a színe volt az, amitől megdermedtem. Az öregember hangtalanul közelebb lépett és tekintetét az enyémbé fúrta. Mintha tört döfött volna az agyamba! A szeme, és az azt keretező, egész arcát borító bonyolult tetoválás fokozatosan betöltötték a teljes látóteremet, mindemellett hirtelen olyan érzésem támadt, hogy az illető fizikailag belenyúl a lelkembe. Megpróbáltam elhúzódní, de a lábaim nem mozdultak, megbénult tagokkal álltam, mint egér a kígyó előtt. A varázslat csak pár pillanatig tartott: az aggastyán elővett valami apró tárgyat ágyékkötőjének redői közül és szó nélkül a kezembe nyomta. Lenéztem: egy kerek, szutykos érme pihent a tenyeremen valamiféle nehezen kivehető mintával az egyik, és egy mindent látó szem szimbólummal a másikon. Felkaptam a fejem és már nyitottam is a szám, hogy tiltakozzak az ajándék ellen, de az öregember már nem volt sehól. Megrökönyödve hordoztam körbe a tekintetemet – a fickó egyszerűen eltűnt. A föld nyelte el, vagy feloldódott a dzsungelben, nem tudom, mégsem láttam sehól. Levél sem rezdült, fűszál sem görbült, egyszerűen elpárolgott...

A legközelebbi városban kerestem egy aranyművest és megtisztíttattam vele az érmét. A mesterember egész jól beszélt angolul és lefordította nekem az érme élén vésett szöveget: „*A sorsok könyvében az összes véletlen előre fel van jegyezve.*” A mosolygós mester azt is elmondta, hogy az érme nagyon régi és gyűjtők számára bizonyára értékes lehet, jó pénzt fizetne érte, ha szándékomban állna megválni tőle. Udvariasan elutasítottam az ajánlatát, és arra kértem, hogy alkudozás helyett inkább lássa el egy füllel és fűzze aranyláncra.

Mire elhagytam Indiát, a nyakamban lógó medál érintését már annyira megszoktam, mintha mindig is a részemet képezte volna.

Huszonhárom évvel később

Ostoba hibát vétettem és ez az életembe fog kerülni: ez a tény úgy nehezedett a tudatomra, mind a döngve záródó koporsófedél.

Hogy lehettem ekkora barom?!

Alapszabály: soha, semmilyen körülmények között sehova nem mehetsz egyedül, pláne nem veszélyes terepmunkára! Márpedig ezen a helyen másfajta terepmunka nem is létezik... Más körülmények között, mint a földtani, akarom mondani marstani, részleg vezetője egy ilyenfajta kihágásért bármely beosztottamat rettenetesen leszúrtam volna és eltiltottam volna a terepmunkától jó hosszú időre. Én magam mégis egyedül indultam el...

Bár, ha jobban meggondolom, a könnyelműségem valahol érthető: az éjszakai műszak kellős közepén az egyik robotszonda magas koncentrációjú vízgőzt jelentett a Pavonis Mons lábánál. Vízet! Azt a várva várt felfedezést, amiben már hónapok óta reménykedtünk. Nem lehet eléggé hangsúlyozni a lelet fontosságát, hisz a víz a kulcsa a tartós emberi jelenlétnek a Marson. Ha van víz, akkor van oxigén, ha van oxigén, akkor van élet, üzemanyag, élelem! A második marsi küldetés vezető geológusaként a víz megtalálása volt az elsődleges feladatom. Munkám sikerén múlt az, hogy az emberiség eddigi leghatalmasabb szellemi teljesítménye és legjelentősebb pénzügyi vállalkozása sikerrel jár-e – vagy tartalékainkat felélve kénytelenek leszünk szégyenszemre visszakullogni a Földre abban a reményben, hogy az utánunk érkezők képesek lesznek véghez vinni azt a feladatot, ami nekünk nem sikerült.

Mikor megkaptam a szonda jelentését, akkora izgalom vett rajtam erőt, hogy egy percig sem mérlegeltem, hanem izzadó tenyérrel magamra rángattam a szkafandert, a kutató terepjáróba vágtam magam és azonnal a helyszínre siettem. Az idő nagyon szorított, hisz az előrejelzések szerint pár órán belül ideér az a marsi porvihar, mely napokra, rosszabb esetben hetekre lehetetlenné tenne bármilyen terepmunkát. Sajnos a kollégáim többsége nagyon messze tőlem, a Tharis Tholus régiójában végzett talajkutatót az ideiglenes tereptáborban, az a három fiatal beosztottam pedig, aki az alaptáborban velem együtt tartózkodott, alig egy órája tért vissza egy háromnaposra nyúlt küldetésből és teljesen kimerülve épphogy ágyba zuhant. Ha kivárom, míg összevakarják magukat bevethető állapotba, elszalasztom a lehetőséget és hetekig várhatok a következő alkalomra.

„Hisz csak egy ugrás! – gondoltam. – Én vagyok itt a legtapasztaltabb kutató, semmi bajom nem lesz. A himalájai kéthónapos magaslati terepgyakorlatot is megúsztam egy karcolás nélkül, legfeljebb majd itt is nagyon körültekintő leszek és kétszer is megfontolom minden lépésemet, de muszáj azonnal megbizonyosodnom az eredmények valóságáról. Az lesz csak a meglepetés, amikor beállítok az alaptáborba a helyszíni mintákkal és a reggeli kávéhoz találom a szenzációs felfedezést!”

Na, ezt nem kellett volna...

A terep semmiben sem különbözött a már korábban megvizsgált több száz hasonló helyszíntől, csak hogy az adatok alapján a hegy lábánál a vastag omladékréteg alatt jég rejtőzött, és ha ez tényleg így van ... beleborzongtam a perspektívákba!

A marsjáró fúróberendezését a hegyoldal egy viszonylag stabilnak látszó pontjára irányítottam és elkezdtem a fúrást. A karvastagságú üreges fúró harminc fokos szögben simán és erőlködés nélkül hatolt az omladéklejtőbe, hamarosan kezdtek érkezni az első minták. Hogy jobban lássam a felhozott mintákat egész közel léptem a gép oldalához és szemügyre vettem a berendezés által a felszínre hozott közethengereket. Aztán csak arra emlékszem, hogy a talaj remegni kezdett...

Mázsás sziklával a mellkasomon tértem magamhoz. A kődarab nem roppantotta szét az úrruhámat, de annyira összepréselte a mellkasomat, hogy alig tudtam levegőt venni. Végtagjaim mélyen az omladék alatt lehetek eltemetve, mert bárhogy is erőlködtem, nem bírtam megmozdítani egyiket sem. A rádió hallgatott, nyilván megsérülhetett a mellkasi panelen elhelyezett kommunikációs egység. Sakk-matt. Ilyen egy tökéletes halálos csapda.

Hiába minden. Ha a marsjáró kamerái fel is vették a történeteket, a saját hibámból kifolyólag a bázis monitorainál nem ült senki, aki észlelhetné a bajt. Hovatovább, ha valaki mégis látná az esetet, én már rég halott leszek, mire ideér a segítség. Életemet csak az menthette volna meg, ha nem egyedül dolgoztam volna a terepen.

Csak az a volna ne lett volna! A biztonsági protokoll passzusait nem hülyék írják – viszont csak a hülyék nem veszik azokat komolyan! Én is egy ilyen ostoba alak vagyok.

Érdekes, mennyire tárgyilagosan tud gondolkodni az ember a biztos halál kapujában...

Pocsék halál a fulladás. Fényes szikrák úsztak a szemeim előtt, az oxigénhiány miatt a tudatom kezdett elhomályosulni, a mellemre nehezedő súlyt pedig egyre elviselhetlenebbnek éreztem. Izmaim önkéntelenül megfeszültek, és nem tudtam nekik parancsolni, hiába tudtam, hogy hiábavaló minden erőlködés. A testem az ősi ösztönnek engedelmessé válva utolsó kétségbeesett próbálkozást tett a szabadulásra. Vergődtem, de mindhiába: a kín a tetőfokára hágott, míg végül a természet megkönyörült rajtam és elvesztettem az eszméletemet. Pislákoló tudatom utolsó villanásában mintha még láttam volna megjelenni az arcom előtt egy áthatóan kék szempárt, de többre már nem maradt időm, mert elnyelt a sötétség.

Hason fekve tértem magamhoz. A fejem szét akart szakadni a fájdalomtól, szemem előtt vörös karikák táncoltak, a tudóm pedig zihálva igyekezett bepótolni a lemaradást és csökkenteni a csaknem végzetes oxigénhiányt. A hipoxiától kábán reflexszerűen a csuklókijelzőre pillantottam ellenőrizendő a létfunkciók és az életfenntartó rendszerek állapotát: a belső légkör és a nyomás rendben voltak, az úrruha nem jelzett sérülést, a vérem oxigén telítettsége ezzel szemben hetven százalék körül pislákolott, de legalább emelkedett. Tekintve a körülményekre a százhuszas pulzusszámot érthetőnek véltem. Egy-két percnyi zihálást követően a fejem elkezdett tisztulni és megkockáztattam egy kis mozgást: kezemre támaszkodva nagy nehezen térdre emelkedtem és körülnéztem.

A nyolckerekű marsjárót félig betemette a törmelék, fölötte a hegy oldalában látszott a földcsuszamlás okozta teknő - én magam ellenben valahogy a hegyomlás peremétől legalább húszméternyire találtam magam. Közben igyekeztem két lábra emelkedni, a tekintetem a csizmám melletti talajra tévedt. Egy ideig nem fogtam fel, mi az, amit éppen látok, aztán lábaim ismét megroggyantak, de most már nem a fizikai állapotom volt az elgyengülésük oka.

Elöttem a Mars poros talaján egy emberi lábnyom látszott! De nem ám egy szkafinder csizmájának a nyoma, hanem egy csupasz emberi talp tökéletes lenyomata! Még a lenőtt körmök által hagyott barázdák is látszottak a finom porban! Tekintetemmel visszakövettem a nyomokat és teljes döbbenetemre azok a katasztrófa helyszínétől egyenesen hozzám vezettek! A lábnyomok között a csizmasarok által szántott két mély barázda jelezte, hogy merre vonszolták az élettelen testemet. Hogy mi van?! Becsuktam a szememet, nyugalmat erőltettem magamra, lassan vettem néhány mély levegőt igyekezően kizárni az agyamból a teljességgel irreális látvány emlékét. De amikor ismét kinyitottam a szememet, az átkozott lábnyom még mindig tisztán és világosan látszott a lágyan derengő marsi napkeltében. Lábamnál valami megcsillant a porban – félig a homokba temetve ott hevert az érméjétől megfosztott, kettészakított kabala nyakláncom.

A Mars felszínén térdelve meredten bámultam magam elé a talajra. Az erősödő szél egyre hangosabban füttyülve lassanként nekilátott a lábnyomok eltüntetéséhez, de a készülő marsi vihar feléledő morajlása sem tudta túlharsogni az elmémet betöltő velőtrázó robajt, mely a Szent és Sérthetetlen Tudomány szilárd alapjára épülő, racionális világom összeomlását kísérette.